

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Danila Naumov

Název práce: Zhoršování diplomatických vztahů mezi USA a Japonskem během 30. let 20. století

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Doc. PhDr. Vít Smetana, Ph.D.

– Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i., Vlašská 9, 118 40, Praha 1

– vědecký pracovník a vedoucí Oddělení globálních konfliktů a jejich důsledků

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Danila Naumov sleduje ve své práci vývoj diplomatických vztahů mezi Spojenými státy a Japonskem v meziválečném období, s hlavním důrazem na úvodní fázi japonské expanze v Asii ve 30. letech. Svou analýzu se rozhodl ukončit vypuknutím války v Evropě.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Přestože autor prezentuje svůj text jako diplomatické dějiny, je třeba ocenit, že se věnuje též problematice vzájemných percepceí a kulturním kontextům americko-japonských vztahů, zejména pak úloze médií pro vytváření mentálních map a národních stereotypů. Z metodologického hlediska se tak práce blíží spíše žánru *international history*.

Pokud se týká použité literatury, tak D. Naumov využil množství zdrojů, které odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce. Nicméně přeci jen bych očekával poněkud větší snahu vyhledat více zdrojů zejména pro vývoj samotného Japonska a expanzivních plánů japonských militaristů, kterémužto tématu se autor obšírně věnuje – a to prakticky výhradně na základě edice Jamese L. Huffmana *Modern Japan: A History in Documents* (OUP 2004). Asi úplně první volbou mohla být v českém kontextu kniha Aleše Skřivana *Japonská válka 1931–1945* (Libri 1997).

Práce je strukturována chronologicky, se střídavým sledováním japonských „akcí“ a amerických „reakcí“ (ale též naopak). Struktura je tedy logická a většinou dobře zvládnutá. Určitý problém shledávám na straně 15, kdy na konci kapitoly „Roosevelt a jeho administrativa ve vztazích s Japonskem“ autor líčí prezidentovu „Quarantine speech“ z 5. října 1937 – a teprve v následující kapitole pojednává o „incidentu Marko Polo“ z července téhož roku a následné japonské invazi do Číny. Roosevelt však ve své řeči reagoval právě na dramatickou eskalaci japonské expanze.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je napsána kultivovaným jazykem, což je třeba vyzdvihnout především z toho důvodu, že čeština není autorovou mateřštinou. Z tohoto pohledu jsou jazykové prohřešky v podobě občasných gramatických chyb a anakolutů v podstatě marginální – a není třeba je

zde vyjmenovávat a autorovi vytýkat. Pokud se týká odkazů na literaturu, tak jsou většinou zařazeny správně.

Zcela ovšem postrádám anglické *Summary*, které autor zřejmě zapomněl do textu zařadit. Navrhuji jako řešení, aby jej ještě sepsal a při obhajobě dodatečně předložil jako přílohu k bakalářské práci.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Jak už vyplývá z předchozích pasáží, kolega Naumov předložil zdařilou práci, jehož silnou stránkou jsou především pasáže o sociokulturních kontextech americko-japonských vztahů. Výsledný text tak nepochybně splňuje nároky kladené na bakalářské práce. Následující výhrady jsou spíše dílčí povahy:

Za problematické považuji autorovo tvrzení v Úvodu, podle něž „USA po první světové válce opustily světové dění a přestaly být aktivním hráčem na politickém poli až do druhé poloviny 30. let“. Sám pak v dalším textu tuto tezi implicitně vyvrací, když popisuje americké aktivity na mezinárodním poli (washingtonská konference, Briand-Kellogův pakt, Lyttonova komise atd.). V jiných mezinárodních problémech by bylo možné dodat řadu dalších amerických iniciativ (připomeňme alespoň Owenův a Youngův plán). Rozhodnutí neratifikovat Versailleskou smlouvu, jež pro USA znamenalo též nevstoupit do Společnosti národů, skutečně nelze hodnotit takto široce.

Terminologicky poněkud neadekvátně hodnotí autor velkou hospodářskou krizi, kterou prezentuje především jako krizi finanční (s. 7-8). Ve skutečnosti šlo o hlubokou hospodářskou a také sociální krizi, která měla mnohem složitější příčiny než pouhý pád cen akcií. Proto asi ani termín „panikařící voličstvo“ (s. 13), jež se ve své většině rozhodlo ve volbách 1932 pro demokratického kandidáta F. D. Roosevelta, nepovažuji za adekvátní.

A konečně autor vůbec nezminil další válku, kterou Japonsko na sklonku třicátých let vedlo (viz následující bod).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jakou úlohu hrály v plánech japonských ultranacionalistů a militaristů ozbrojené konflikty se Sovětským svazem v letech 1938-39? Šlo o „nechtěnou válku“, nebo tato oblast představovala alternativní cíl japonské expanze? Necht' autor tyto krvavé konflikty stručně shrne a uvede, jakým způsobem ovlivňovaly americkou politickou strategii vůči Japonsku v tomto období.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A-F):

Bakalářskou práci Danily Naumova doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou B.

Datum: 4. 9. 2020

Podpis: Vít Smetana

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.